

9.4 Stärk de kompensatoriska insatserna i gymnasieskolan

Den svenska grundskolans oförmåga att kompensera för de olika förutsättningar elever har, som beskrivs ovan, tycks även gälla för gymnasieskolan. I betänkandet I mål – vägar vidare för att fler unga ska nå målen med sin gymnasieutbildning konstateras att det sedan länge är väl känt att elever i gymnasieskolan når olika studieresultat beroende på deras bakgrund.⁹⁰

Gymnasieskolan är en frivillig skolform men samtidigt är en gymnasieexamen en avgörande nyckel till arbetsmarknaden och ett vuxenliv med egen försörjning och god hälsa. Därför behöver gymnasieskolans uppdrag och arbetssätt tydligt utgå från målsättningen att alla ska slutföra en gymnasieutbildning eller motsvarande inom andra skolformer. Betydligt större insatser behöver göras för att få alla unga att påbörja och slutföra en gymnasieutbildning.

Gymnasieskolan behöver, precis som övriga skolformer, en resurstilldelningsmodell som är mer kompensatorisk än den nuvarande. Gymnasieskolan skiljer sig från grundskolan på så vis att det sker en annan selektering av eleverna genom betygsintagningen, samtidigt som avstånd mellan hem och skola spelar mindre roll i gymnasieåldern än i grundskolan. Därför behöver en ny resurstilldelningsmodell för gymnasieskolan se något annorlunda ut än den för grundskolan.

Vänsterpartiet vill att det införs ett likvärdighetsbidrag för gymnasieskolan liknande det i grundskolan men utformat så att det tar hänsyn till gymnasieskolans utformning. Hur ett sådant likvärdighetsbidrag ska utformas behöver utredas tillsammans med en ny resurstilldelningsmodell. I en sådan utredning bör förslaget om ett sektorbidrag för gymnasieskolan som presenterats av Lärarnas Riksförbund övervägas, och möjligheten att omvandla befintliga riktade statsbidrag till ett nytt likvärdighetsbidrag eller sektorbidrag bör utredas. Vänsterpartiet avser tillskjuta omkring ytterligare 1 miljard kronor till gymnasieskolan från 2025. Utredningen ska vara klar 2023, reformerna ska börja genomföras 2025 och vara fullt genomförda 2026.

Vänsterpartiets förslag:

- Tillskjut omkring ytterligare 1 miljard kronor till gymnasieskolan från 2025.
- Tillsätt en statlig utredning för att ta fram en ny kompensatorisk resurstilldelningsmodell för gymnasieskolan enligt samma principer som vi föreslår för grundskolan, men utifrån gymnasieskolans särskilda förutsättningar.

⁹⁰ SOU 2022:34.